

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.
 Fiókkiadóhivatalok: **Zomborban: Gombos E. Berta** dohánytőzsdéjében, **Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedéseiben, **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában, **Bács-Almásán: Rosenberg A. czégnél.**

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
 Irnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
 Megjelenik minden **pénteken.**

A magyar szabadság 60-ik évfordulója.

A szomorú közéleti viszonyoknak, a sivár politikai helyzetnek, a kétségbeesítő társadalmi állapotoknak megfelelő lehangoltsággal ülték meg a magyar szabadság születésének 60-ik évfordulóját. Milyen más ünnepélyeknek a színhelye lett volna Magyarországon e napon, ha nem a mai kvóta-emelő Bécs és a császári hatalom érdekeit szolgáló uralom nehezédnek a nemzet testére. A honfiai lelkesedésnek, a kitörő örömeinek káprázatos fénye világítaná be az országot, ha olyan emberek intéznék az ország sorsát, kik a népnek függetlenségre, teljes szabadságra törekvő hajlamait és anyagi, erkölcsi s kulturális érdekeinek előbbrevitele iránt való kíváncságot igazán, őszintén, meleg szívvel át tudják érezni. Akik nem a kvótaemelésen, házszabályvizión és közös tiszték fizetésemelésén törnek a fejüket, hanem a nép, az agyonsanyargatott polgárság létfenntartásáról gondoskodóknak. A kik a Bécsnek kedves intézmények alkotása helyett olyan törekvéseket, célokat mozdítanak elő, melyek a magyarság érdekeit viszik előbbre.

Nem csoda hát, hogy e nagy, szép, fenséges napon elszorul az ember szíve s a keserűség érzete vesz erőt a lelkeken. De azért ebben a nyomott lelki hangulatban is kegyelettel és hazafiasan adózott Bácsmege lakossága a nagy nap emlékének. Ezt bizonyítják *saját tudósítók* eme jelentései:

A péterváradai várban.

A „Bácsmege” számára írta:

Latinovits Pál.

Mint az ujvidéki járás sorozó bizottságának elnöke, kilenc napon át a délelőtti órákban a sorozási bizottság nehéz levegőjű helyiségében végezvén az — éppenséggel nem elsőrangú mulatság számban vehető — funkciómat, a délutáni órákat nagyműveltségű, gazdag tapasztalatu ifjúkori barátaimmal és honvédelnöki kollégám, *Milodanovics* Simon honvéd alezredessel arra használtuk fel, hogy a hasznosat a kellemessel és tanulsággal párosítsuk; s így néhányszor gyalogszerrel kirándulásokat csináltunk Péterváradra a várba s annak nagy kiterjedésű sancerba. Annál is élvezetesebb és tanulságosabb volt reám nézve ez a kirándulás, amennyiben az én kedves ifjúkori barátom, ki maga egy élő Lexikon, valaha harmincöt évvel ezelőtt Péterváradon végzett három gimnáziumot, s a vár s annak környéke minden zege-zugát ismerte, s így jobb liceronire még lámpással sem akadhattam volna.

Bizony nem tagadom, elszorult a szívem, a midőn barátommal a szép és történelmi emlékekben gazdag Péterváradra, kirándultunk. Elmerengtem a felett, hogy ez a vár volt hajdanában szép hazánk második kulcsa, a török invázió ellen, s közmondássá lett az: ha Pétervárad is elesett úgy vége Magyarországnak! Amint hogy így is volt, lévén az Nándorfehérvár, vagyis a mai Belgrád után hazánk második kulcsa. S ha annyi évszázados küzdelem után még ma is állanak Péterváradnak azon védőbástyái, melyek annyi dicsőség és vitézségnek voltak tanujelei, s a mai ágyutechnika szerint csak követ és földtörmelék

Zombor: Zomborban a márciusi ünnepélyt rendező állandó bizottság a 60-ik évforduló alkalmából fényesen rendezte a szabadság-ünnepélyt. *Fejér Gyula* apát-plébános, segédlettel ünnepi misét mondott. A *Kriszák* Ádám vezetése alatt álló kath. legényegyesületi műkedvelő vegyeskar énekelt hozzá. A függetlenségi párt megkoszorúta a Schweidel szobrot *Petőnyi József* beszédek kíséretében. *Mayer Jenő* a gymnasiumi tanuló ifjuság, *Okolicsnyi Laszlo* a felső kereskedelmi iskola, *Heisinger Aranka* pedig a női kereskedelmi tanfolyam koszorúját tették le a hazafias beszédek kíséretében. Fél 4 órakor toronyzene, 4 órakor diszgyűlés volt a városházán. *Vétes Károly* bizottsági elnök eme tartalmas megnyitó beszédet mondotta:

Igen tisztelt ünneplő közönség!
 Hazafiak és honleányok!

A szabadság ünnepén, az ünneplésre összejöttetek, az ünnepély rendező bizottság nevében szívélyesen üdvözlöm és azt kívánom, hogy a jó hazafiak és a lelkes honleányok éljenek!

Éljenek, mert a magyar hazában mindig szükség van szívvel, lélekkel érző igaz magyar hazafiakra, akik többek, jobbak az átlag embernél, buzgólkodnak a haza javán s iparkodnak tenni.

Cselekvésre mindig szükség van nálunk, mikor a magyar nemzetnek osztályrésze lett a folyton-folyvást való küzdelem. Az olyan dologért is kell nálunk küzdeni, amilyenért s amilyenben máshol, senkinek sem lehetne szava. Most is küzdelem van, szócsataváros többféle nyelvvél, mely tengeridő dacára sem tudott meghonosodni, ok nélkül forog, felforgatni igyekszik, sőt a magyar hazát a magyar nívóvalból is kiforgatni szeretné, ha tehetné, vagy lehetne.

A nemzet őrszelleme, a nagy idők varázslatos hatalma, ma is összetartásra int. A nagy idők szelleme is eljött hozzánk ismételve, hogy megszólaljon, minket is megszólaltasson, így a nagy idők emléke hatvan esztendő dacára sem enyész, vesz, sőt mindinkább legendává lesz,

melyek, mely egy rendszeres ostromnak sem tudna ellenállni, el lehet mondani: „sic transit gloria mundi”.

A legerősebb része a várnak az ujvidéki oldal, mely közvetlen a Dunára dől, s melynek falai legnagyobb részt talán még most is áttörhetetlen sziklákból állanak, s csak az ugynevezett fellegvár, melyben jelenleg kaszarányok vannak, s a 70-ik számú pétervárad volt határvérezred három zászlóalj tanyázik, a parancsnoksággal és a zenével képezi egyedüli lakosságát. Leggyöngébb része lehet a várnak az ugynevezett „Hornwerk”, mely a jelenlegi Kamenica helység felé néz, s mely a „Fruska Gora” hegylánccal egy magasságban van. Hogy ez lehet a leggyöngébb rész, bizonyítja azon emiékoszlop is, mely jelenleg a pétervárad i gynevezett katonai temetőben van, s mely alatt a 22-ik számú jelenleg istriai és déldalmáciai gyalogezred 10 főtűje, 83 altűje, 1187 közlegénye aluszsa örök álmát, kiket 1849-ben a pétervárad i magyar haderő a „Hornwerk” előtti ütközetben Kászonyi magyar ezredes, várparancsnok hősiessen visszavert, s kik a várnak ezen oldalán, mint leggyöngébbben védett helyén akartak behatolni; de a magyar honvédek vitézsége megghusította támadásukat.

A törökök 1526-ban közvetlen a mohácsi ütközet előtt ostromolták a várat, hol Tomori Pál kalocsai hőseleki érsek, a mohácsi csatamezőn vértanuhalált szenvedett főpap, Alapi Gáspárt bizta meg a vár védelmével, s azt 1800 többnyire környékbeli parasztsággal, tehát a hadviselésben elég járátlan elemmel erősítette meg, amennyi persze lehetett. De ezek a szegény pörök is — mint az egykoru Varancsics krónikája leírja — hősiessen védtek a várat vitéz parancsnokuk vezénylete alatt a tulnyomó török sereg ellen. A törökök számos rohamát, melyeket maga Ibrahim pasa nagyvezér

Mit mondtam? Hatvan esztendő! Uram! Isten! ez nagy idő! Az idő távlatán is az, nagy idő! Miért mégis, hogy az nekünk olybá nem tűnik? Azért igen tisztelt ünneplő közönség, mert évenként megújítjuk a nagy idők emlékezetét a lelkünkben. És mert itt vagyunk még, a kik akkor is létben voltunk már s itt vannak még — habár nagyon gyérül számuk — a dicső, régi, öreg, 48-as honvédek. Az akkori magyar hadak ura is él még, magas életkort jubilál; a nagy idők nagy tanuja fölött a történelem itéljen, bűnös volt-e vagy derék? Reánk ez nem tartozik, inkább az, hogy a magyarok istenét esdve kérjük, legyen mindig mivelünk s áldja meg, ne hagyja el soha a magyar népet, legalább addig ne, míg lelkesülni tud a dicső multján, nagyjainak szobrot állít, az őseinek sírjához zárandokolni jár és a cselekvésre, ha a haza java megkívánja, készen áll.

Ebben az értelemben s ebben az értelemben, ezt az évi rendezés és a hatvanadik évi szabadságünnepnek az itteni tárgysorozatot azzal a már hangoztatott jó kíváncsággal nyitom meg, hogy a haza, annak minden igaz fia és jó leánya éljen!

Hermann Antal dr. alkalmi költeményét szavaltta el. Novák Elemér dr. ünnepi beszédet mondott. A Polgári Kasinó-egyleti dalárda a Szózatot és a Talpra magyart, az iparos dalárda a Himnuszt elénekelt. *Hrabovszky József* zenekísérettel kuruc dalokat énekelt. Nagy embertömeg gyűlt össze a városháza dísztermében. Este a Polgári Kasinóban nagyon látogatott ünnepi vacsora volt. A márciusi serleggel Vétes Károly alkalmi, ünnepi beszédet mondott a népszabadságról. Az öreg honvédek Kiss Dezső dr. köszöntötte fel. Énekkel, sok szép szóval dicsőítették a szabadság napját.

Titel: Március 15-ikét a titeli állami polgári és állami elemi iskolai tantestületek eddig még nem tapasztalt nagyszabású hazafias keretben ülték meg.

Az ünnepély d. e. 11 órakor kezdődött az „Anker” szálloda nagytermében iskola ünnep ke-

vezetett visszaverték, súlyos veszteségeket okozva a halálmegvetéssel küzdő jancsárok között, míg végre az ostrom nyolcadik napján Szulejman szultán megérkezett a Nándorfehérvárból hozott fal-törő ágyukkal s három nap és éjjel folyton törött a már amugy is megritkult őrség által védett falakat. Az őrség végre a fellegvárba kényszerült visszavonulni, ott is hősiességgel véde magát, s a mai „Hornwerk” nevű erődöt hatolt be a jancsárok hada „Allah il Allah” diadalordítással; de még onnét is véres fővel verettek vissza. Az ellenség és barát vértől a fellegvárban bokáig ért a vér, s végre a 400 főre leolvadt őrségnek ennyi vitézség láttára, teljes pardont adott a hatalmas pardisáh, ki megbecsülte ellenfelében is a vitézséget. Mindmégannyi nemzeti hős, kiknek sohasem jutott eszébe senkinek szobrot emelni, s szomorú, de való, a pétervárad i falakon nem jelöli meg ezen dicső vitézek emlékét még egy tábla se. Igaz „dulce est pro patria mori”; de sajnos a patria nem hálás azokért, kik érte elhagyva családot, gyermeket, tűzhelyt, véröket ontották. S önkénytelenül az a kérdés merül fel az emberben, ha majdan az idők folyamán ujólag ily invázió érné hazánkat, lennének-e polgárai között oly hősök, kik mint Alapi és pör társai elvérezték a hazáért, nem-e inkább azt mondanák: A haza? „Lass’ mer das, gut sein, ibe bene ubi patria. — De hat nagy idők nagy embereket szülnek; talán nem vesztek ki a hazájukat szerető magyarok ebben az önző korszakban sem.

Érdekes látvány nyílik a dunagőzhajózási társulat által fentartott hajóhídi öröronyánál is, honnét szép kilátás tárul a csajkáskerület sok községébe és tiszta időben el lehet látni Titelig, sőt a híres titeli fensik látható kevésbé tiszta időben is. Érdekes a híres beocsini cementgyár, füstölő éjjel-nappal működő gépei; Ujvidék, Fut-

retében. Az óriási terem zsúfolásig telt meg a társadalom minden osztályához tartozó közönséggel.

A tanítói és tanári kar igen gazdag műsort állított össze és szereplőkül mind német ajku gyermekeket választott ki, kik szerepüket oly tökéletes magyarsággal és hazafias érzéssel adták elő, hogy az egész hallgatóságot magukkal ragadták és a tapsviharból mindannyinak bőven kijutott.

Kiemelendő a szereplők közül *Schneider* Fülöp egy IV. oszt. elemi iskolai tanuló, aki „A Rákóczi kardja” című költeményt szavalta oly hévvel, hogy az egész hallgatóság zajosan tüntetett mellette.

Élvezet volt a gyermek magyarul nem tudó apját is nézni, hogy milyen örömrában uszott a fia sikerén.

Eme szép eredmény igazán a nemzetkultúrális missióját becsületesen teljesítő tantestület ernenyedetien buzgalmáról tanuskodik.

Az iskola ünnepélyen *Jósa* Károly polgári iskolai igazgató mondotta az ünnepi beszédet, amely magas irodalmi színvonalon áll, magvas eszmékben bővelkedő tartalmával és díszes külső keretével méltó volt a hazafias alkalomhoz.

Az ünnepet az összes hivatalokon és iskolákon — a *Kir. járásbíró*ságot kivéve — a nemzetiszínű zászló hirdette.

A járásbíróság az ünnepélyén sem volt képviselve. A telekkönyvi hivatal igen.

Este a *Havas*-féle vendéglőben társasvaesora volt — honnan a járásbíróság szintén teljesen hiányzott.

Este *Simó* Géza tanár és *Halász* bankhivatalnok szavaltak. Az alkalmi beszédet Dr. *Bartunek* Gyula közjegyző-helyettes mondotta, ki terjedelmes és magvas beszédével az egész társaságot magával ragadta.

Sajkásszentiván: Községünkben is igen szép ünnepélyt rendezett *Bretz* Ede és *Jarner* Pál tanítók. A teljesen német ajku gyermekek a nagyszámban megjelent német ajku szülők legnagyobb meglepedésére tiszta magyarsággal szavaltak. Az ünnepet jelzendő, *Bene* István községi jegyző a nemzeti színű zászlót kitűztette, minek okát a szerbek kíváncsian kérdezték, mert eddig az Sajkásszentivánon soha sem történt meg.

Paripás: Március 15-én különösen *Heintz* Bálint tanító buzgólkodása folytán gyönyörű iskolai ünnepély volt. A kis németek oly lelkesedéssel

szavaltak és mondtak rövid beszédeket, hogy nem maradt senki meghatottság nélkül.

Este a paripási ifjúsági egyesület tartott hasonló eredménnyel ünnepélyt.

Bácsföldvár: A nemzet e nagy ünnepét megható lelkesedéssel ünnepelte Bácsföldvár község közönsége. Az utcák már kora reggel lobogó-díszben ékeskedtek, s ünnepi hangulat uralkodott mindenfelé. Reggeli kilenc órákor zászlók alatt vonultak az egyes körök a templomba s az isteni tisztelet befejezte után következett az ünnepély főrésze. A piactérre vonult a lelkes közönség, hol a dalárda a Himnussal nyitotta meg a műsort. Ez után következtek szavalatok, leginkább az ifjúság részéről és az ünnepi beszéd. Ez utóbbit az ünnepély lelkes rendezője, Mihályi József tartotta, ki magas költői szárnyalású beszédében esetelte a nap jelentőségét. A kitünően szervezett dalárda a Szózáttal rekesztette be a programot. Az ünnepély este folytatódott az egyes körökben, melyeknek az izét most a jó borjupaprikás adta meg, öblögetve egy kis hazaival. A sűrűn felhangzott toasztokról nem szólva, az est tartalmából kiemelkedett Bernhard Ferenc által tartott vetítőgép előadás. A szabadságharcról és annak hőseiről szolt az igen érdekes bemutatás, amit a jelen voltak zajos tapsal honoráltak. A vigkedélyű társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt jó bácskai szokás szerint.

Szabadka: Az építőiparosok szövetsége rendezett ünnepi lakomát a Bányász-lakoda kistermében.

Nagy Ferenc, a szövetség elnöke üdvözölte az egybegyűlteket, majd Abrascics Mihály olvasta föl a szabadság nagy napjának és Kossuth Lajosnak történetét. Beszéltek még Mucsy György, Bölcs József dr., Lukácsy István, Mészáros Béla, Morvay Antal, Dugovich Imre.

A *gazdakör* tagjai is összegyűltek a nagy nap emlékeztetének megünneplésére. Ott voltak a polgármester, Szabadka tekintélyes mezőgazdái. Az ünnepi szónok *Gyelmis* Gerő országgyűlési képviselő volt.

A *Kossuth Lajos asztaltársaság* is ünnepelt. Az ünnepi szónok *Varga* György volt.

Ünnepeltek még ezen napon a *kereskedő* *ijjak*, az iparosság egy része.

Vasárnap délelőtt az összes *tanintézetek* szenteltek emlékünnepet a szabadság napjának.

Délután a *Szabad liceum* a Pest-szálloda nagytermében ünnepelt. Az ünneplők megtöltötték a nagytermet.

Este a *függetlenségi kör* díszlakomája volt. Délelőtt a függetlenségi kör házát szentelte fel *Mokassay* Mátyás esperes plébános.

Vasárnap este tartotta ünnepi lakomáját a *Nemzeti Kaszinó* is. Az ünnepi szónoklatot *Gyelmis* Gerő országgyűlési képviselő mondotta.

tak gyönyörű panorámájával, s itt tapasztaltam, hogy az újvidéki róm. kath. templom keresztje még magasabb valamivel, mint a péterváradai vár legmagasabb pontja.

Érdekes alak, a törzsgyökeres magyar hidőr is, kinek az a feladata, hogy a felülről s alulról jövő-menő hajókat harangjelzéssel jelzi, s aztán nappal zászló éjjel színes lámpával jelzi honnét jő a hajó. Ez mesélte a következő érdekes történetet:

Ezelőtt pár évvel voltam fenn Péterváradon s akkor csak a várparancsnok engedélyével juthattunk fel, most pedig feltűnt, hogy az ugynevezett várba vezető lépcsőnél nincs őr. Kérdeztem a mi bőbeszédű hajójelző őrnököt mi ennek az oka. „Hát kérem nagy történet van annak — mondá — harmadéve ugyanis báró *Bánffy* volt a miniszterelnök, Újvidéken járván néhány társával átjött Péterváradra megnézni a várat és a szép kilátást. Nagy nehezen felértek ide, de a kapunál az őr, nem lévén engedélyük, nem akarta felereszteni őket, hiába lármázott, szakramentirozott *Bánffy*, a krobot katoná nem tágitott, végre szégyenszemre vissza kellett menni. De a nagy lármára kijött az inspekciós tiszt, ki meg tudván miről van szó, lesietett a fedett lépcsőn visszahívni *Bánffy* bárót, de sem a báró, sem társasága vissza nem jött, hanem bosszusan távoztak. *Bánffy* Budapestre érkezvén, bejelentette a honvédelmi miniszteriumnak az esetet, hosszas huzavona után, melyben a zágrábi hadtestparancsnok nagyon is exponálta magát, beszüntették az őri állást, s így most mindenki szabadon jöhet-mehet a várba. Így főzte le *Bánffy* a katonai copfot, végzé előadását ami magyar érzelmi bakterünk. De tényleg copf is volt, mert ha már megszűnt a vár, mi a frányának az őr, nincs ott már ellopni való hadititok. Szabadon járhat-kelhet mindenki, csak *Jenykőpezní* tilos.

Temérdek alagut van a vár alatt, s ha valaki ismeretlenül vezető nélkül lemegy, élve nem jő fel többé. Lenn az alagutak egyikében van a „császár kutja” is, hol 1770-ben *József* császár

erre járván, szomjúságát oltá a jelenleg is meglevő forrás viznél.

Dacára, hogy nem várjellegű, van itt egy dandártábornoki rangbani várparancsnok, genie direction, s mint láttuk még a rozoga falakat is javítják.

Helyőrséget a 70-ik zöldhajtókás pétervárad volt határhozred három zászlóaljja, egy zászlóalj vértüzérség, valami 80 ágyú és 40 főnyi élelmezési csapat képezi.

Érdekes történelmi szempontból a pétervárad róm. kath. templom, hol *Koháry* András tábornagy, *Lobkovitz* herceg, a híres *Nehem* tábornagy *Eugen* herceg zentai útközete előtt Pétervárad parancsnoka, ki *Eugen* a török mozdulatiról értesíté, nyugoszsák örök álmukat. Itt nyugszik egy *Kolovrat* gróf gyalogsági tábornok is, ki a szlankamezi híres útközetben kapott sebeiben hunyt el. Mindmegannyi szép feliratu jól gondozott sírkövel van jelezve. *De Alapi Gáspár* hős katonáit, a szegény sokat szenvedett vitézek csonjait nem jelzi sehol semmi emléktábla. *Pedig talán azok is épp úgy megérdemelnék, mint amazok. Gleiches Recht für Alle!*

Történelmileg érdekes a pétervárad temető is, hol nem egy vitéz tiszt, ezredes és tábornok, kik a török és a Napoleoni harcokban küzdöttek, pihennek. Érdekes egy hadnagy sírköve, ki 1866-ban a *Könnigretznél* az ugynevezett „*Todte Batterie*” tagja volt, ezen út a 8-ik tábori tűzérezred egy útege volt, amely hősies önfeláldozással tartotta fenn a poroszokat, s csak egy kapitány, egy káplár és három közlegény maradt életben.

A káplárt, ki a csatamezőn hadnagy lett, az arany- és nagy ezüst vitézségi érmet nyerte. *Schuck* Jakabnak hívták s itt nyugszik. Szép feliratu emléktáblát emelt neki a bajtársi kegyelet.

Szép idők, szép emlékeivel távoztunk hazánk ezen híres várából.

Magyarkanizsa: A kath. templomban szent mise volt, melyet *Marton* apátplébános celebrált. Az összes iskolák hazafias módon vették ki részüket az ünnepélyből.

Szenttamás. A kath. templomban, ahol az elüljáróság és testületek voltak jelen istentisztelet volt. Az iskolákban szavaltak, énekeltek.

Baja: A magyar szabadság 60-ik évfordulóját nagy fényel ünnepelte városunk hazafias érzelmi lakossága. Az összes iskolákban nagyszabású ünnepélyek voltak. A polgári iskolában *Ruppert* tanár elmélkedett a nagy napról. A tanítóképezdében *Wittman* László tartotta az ünnepi beszédet. A tanoncotthonban *Bányi* főgymn. tanár tartalmas beszéde emelkedett ki a programból. A Casinóban bankett volt, melyen dr. *Ambrozovits* Béla főispán eszmékben gazdag, magvas, zajos tetszéssel fogadott beszédet mondott, mely így hangzik:

„Ma hatvan éve, 1848. március tizenötödikén, a magyar nemzet lelkét szállotta meg egy olyan fenséges mámor, mely arasznyi idő alatt a kislelkűeket hőssékké, a gyengéket erősekké, a gyermekeket férfiakká, a törékeny asszonyokat hősléklü martyrokká, a kicsinyeket nagyokká, a nagyokat félistenekké varázsolta. És megtermettek a negyvennyolcas idők tüneményes hősei, *Kossuth*, *Petőfi* és a többi nagyok, kik lángoló szavuk, izzó pennájuk, eget ostromló szellemük titáni erejével egyszerre kirántották a magyar történelem szekerét az évszázados zsarnoki elnyomás kátyujából. És megszülettek azok a nagy idők, melyek ma hatvan év után is egész mélységéig felrúzzák a nemzeti ideálért epedő magyar ember lelkét; azok a nagy idők, melyeknek emléke a mai korszellem gyermekét is megállítja egy pillanatra anyagiak és külsőségek után való rohanásában; azok a nagy idők, melyeknek emléke az arany borju körül tülekedő, lelke energiáját kicsinyes önző torzsalkodásokba fullasztó modern ember degenerált lelkét is át meg át járja, áhitatba meríti. És végbementek azok a csodálatos események, melyek az évszázadok óta megszibadt nemzeti energiát újra alkotóképessé tették, melyek a tespedésbe merült magyar nemzetet visszaadták önmagának, melyek tiszteltté, becsültté, csodáltá tették a magyar nevet széles e világon.

Természetes, hogy a lelkesedésnek, a márnak ilyen magasán csapongó lángjai rövid életűek. Miként az ember teste, úgy a lelke sem bírja ki sokáig egyfolytában a tulusigázott munkát. Miként a vihartól felkorbácsolt tenger, mely emeletnyi hullámokat vet, de hullámszásával már nem tesz egyebet, mint egyensúlyra törekszik, úgy az ember lelke, az ember szelleme is az egyensúlyra való törekvés öröktörvényénél fogva, nyugalom után törekszik, hogy a lelkesedés, a rajongás mámorát kipihenne, nyugodtan építhessen, alkothasson azokon az alapokon, melyeket lelkesedésének mámorában évszázadokra megépített magának. Innen van az, hogy a letűnt nagy időkre ugyanakkor, mikor áldásaikat élvezzük, vajmi ritkán és akkor is szinte közönyösen gondolunk.

De viszont azután az is jellemző tulajdonsága az ember lelkének, hogy az időfordulók, az évnepok varázslatos hatással vannak reá. A végtelen időnek ezeknél a határköveinél az ember áhitattal megáll és újra meg újra átéli azokat az eseményeket, melyeket e határkövek jeleznek.

Ma történelmünk egyik legnagyobb évfordulóján állunk, mely annál mélyebb hatást gyakorol lelkünkre, mert ma az időnek egy kerekded darabja zárul le a március 15-iki események fölött: hat évtized! Ma még mélyebben érezzük át az akkori idők nagyszerűségét, még mélyebben szállunk magunkba, még behatóbban vizsgáljuk, hogy méltók vagyunk-e a nagy ősök emlékéhez; hogy hiven megőriztük-e a nagy örökséget, mit ők reánk hagytak; hogy érdemes munkát folytattunk-e azokon az alapokon, melyeknek megépítéséért ők dolgoztak és vértettek.

Ha a negyvennyolcas idők uralkodó eszméit, mozgóerőit, küzdelmeit összehasonlítjuk a mai időkkel, igen sok rokonvonást találunk. A magyar nemzet szabadságáért folyt a küzdelem és utóbb a hősök vére, akkor; a nemzet teljes felszabadulásáért, önállóságáért foly a békés küzdelem ma is. Akkor is az évszázadokon át el-

nyomott milliók döngtek és nyertek is bebocsátást az alkotmány érckapuján; ma is a nép-jogok kiterjesztéséért foly a küzdelem. Régi ellenségeink is megvannak még. Legrégibb galád ellenségünk, Ausztria, ez az államilag szervezett, de az államalkotás minden logikája, a történelmi fejlődés minden természetessége nélkül, tisztán önző egyéni célokból összetákoltt, széthullóban levő valami most is hűségesen ott áll a maga elevenen feloszlásnak induló kadáverével nemzeti jogaink érvényesítése útjában. A nemzetiségek, ezek a keblünkön melengett gyíkok, ma is hűségesen ott állnak mindenütt, ahol a magyar nemzeti aspirációknak ártani lehet. A jog, az igazság, a nemzet szabadságának szent eszméje vezérli ma is, épp úgy mint negyvennyolcban, azoknak a lelkes küzdőknek táborát, kik a nemzeti eszme diadalért folytatják el nem lankadó harcukat.

Nemzeti eszme! Erre a szóra nyilallik át lelkünkön egy különbség, mely a negyvennyolcas időket a maiaktól elválasztja. Akkor negyvennyolcban, minden a nemzeti eszme jegyében, minden a honszerelme gyújtó szövegére történt. Ma a nép-jogok kiterjesztésére irányuló küzdelemnek egy része, fájdalom, olyan eszme jegyében történik, mely tulajdonképpen nem is eszme, s melyről meg se lehet mondani, hogy voltaképpen micsoda: a nemzetköziség. Épp úgy nincs ember, aki ezt a torz-fogalmat meg tudná magyarázni, mint a hogy nincs ember, akinek a hazaszeretet, a nemzeti érzés mibenlétét magyarázni kellene. A legutóbbi önzés megtestesülése, ez talán a legmegközelítőbb meghatározás. Ahol a kenyér, ahol a csengő arany, ott a haza.

Monostorszeg: A monostorszegi állami elemi iskola tanulói március 21-én és 22-én a központi iskolában jótékony célú színelőadást tartanak. Műsor: 1. Hazafias dalok. Éneklék az V—VI. o. t. 2. A világ vége. Vigjáték 1 felvonásban. Személyek: Béla, Katinka, Lottika, Erzsike, Danika testvérek Guzvány Antal VI. o. t., Ganzl Anna VI. o. t., Orehoja Elza III. o. t. Stróbl Mária V. o. t. Gubitz Ákos I. o. t. Jankó parasztfiú Günther Márton VI. o. t. Levélhordók Korpity István és Péntz István VI. o. t. 3. „Fohász.” Szavalja Dujmovics József I. o. t. 4. „Dal a hazáról.” Pósa Lajostól. Szavalja Dórnai Évi I. o. t. 5. „Anyám intése.” Pósa Lajostól. Szavalja Guzvány János III. o. t. 6. A tolkés. Vigjáték 3 felvonásban. Személyek: Sztrinyi Ilona IV. o. t., Klett Teréz IV. o. t., Urbanovszky Borhála, Gyanits Éva IV. o. t., Ganzl Ottó IV. o. t. Dujmovics István IV. o. t., Gyanits Magda IV. o. t., Periskics Mária IV. o. t. 7. Májusi dal. Éneklék a IV. o. t. 8. „Nem megyek én idegenbe.” Pósa Lajostól. Szavalja Beslin Marin IV. o. t. 9. Vadász-dal. Éneklék a IV. o. t. 10. A száz esztendő láda. Vigjáték 1 felvonásban. Személyek: Nikolin Lajos VI. o. t., Ernszt Máttyás VI. o. t., Schmidt Magdolna VI. o. t., Schreiber Jolánka III. o. t., Schreiber Adélka III. o. t., Pavosev Anna V. o. t., Dujmovics Illés III. o. t. 11. A zenészek. Vig énekes jelenet. Előadják a IV., V., VI. o. t. 12. Laura és Juliska. Vigjáték 2 felvonásban. Személyek: Günther Mária V. o. t., Heitz Mária V. o. t., Ibisits Anna VI. o. t., László József VI. o. t., Venczel Rozália V. o. t., id. Andrásy Katalin V. o. t. Flesch Sztárdka II. o. t., Gromovics Mária VI. o. t., Guzvány Antal VI. o. t. 13. „Szittyá vitézek . . .” Éneklék az V. o. t. 14. Rákóczi-induló. — Belépti díj személyenként ülőhely 80 fill., állóhely 40 fill. Felülfizetéseket hirlapilag nyugtázzuk. Kezdeté este fél 8 órakor. Az iskolás gyermekek részére vasárnap délután 3 órakor külön előadás. A szüneteket Nagy Béla plebános grammofonjának szebbnél-szebb ének- és zene-számai töltik be.

Apatini: Az apatini polgári községi elemi- és izraelita elemi népiskolákban március 15-ét beszédek és szavatokkal ünnepelték. Március 14-én az úri kaszinóban *Kleiner* József elemi igazgató tartott felolvasást. Szavaltak is többen. Banketten 50-en vettek részt. Március 15-én este a polgári kaszinóban dr. Rapp András ügyvéd és Vitzmann József tartottak felolvasást. Szavalt Majer Irén kisasszony és Kadelburg Sándor kereskedő.

Óbecse: Széles keretben folyt le a hazafias ünnepély. D. e. 10 órakor a róm. kath. templomban Te deum volt, melyen az összes hatóságok és egyletek vettek részt. Ezután a Szabadságszobor elé vonultak, ahol *Havas* Lajos tartalmas ünnepi beszédet mondott. *Gürtner* Bencze alkalmi költeményt szavalt nagy hatással. Majd a szobrot koszorúzták meg. Este bankett volt, melyen sok szép tózt hangzott el. A kath. legényegylet is szép ünnepélyt rendezett.

Szentfülöp: Szentfülöp község német anyanyelvű, de magyar érzelmű közönsége nagy lelkesedéssel ünnepelte a szabadság ünnepét. D. e. fél 10 órakor *Martin* József tb. kanonok-plebános ünnepélyes misét celebrált, mely alatt a polgári dalárda precíz magyar énekével emelte a hűvek ájtatosságát. *Benedictus*nál *König* János tanító, „Boldogasszony anyánk” bariton szólója nagy hatást kellett.

Mise végével a közönség a község ház tágas udvarába, mint a tulajdonképpen ünnepély színhelyére vonult. Itt, miután a dalárda a Hymnust énekelte, *Hesz* Márton tanító hatásos és szép beszédben jellemezte március 15-ének jelentőségét, ki egyuttal a magyar haza szeretetére buzdította a hallgatóságot. A beszéd után két elemi IV. oszt. tanuló szavolata következett. Az egyik a „Szózatot” a másik pedig a „magyar polgárt” szavolta nagy érzéssel. Miután a dalárda még a „Szózatot” énekelte, az ünnepély délelőtti része véget ért. D. u. a helyi intelligencia *Nésmárky* Géza jegyző vendégszerető házában egybegyűlve, szűkebb körű ünnepélyt rendezett, hol a szabadságharc hőseiről megemlékezve, lelkes beszédek hangzottak el. Este a mindig ifju, nyájasságával mindenkit lebilincselő, általános becsülés és szeretetnek örvendő dr. *Pertschy* Ferenc ny. főorvos, a nagy nap emlékére fényes vacsorát adott, amelyen résztvettek a község intelligenciája és az előjáróság. Az igazi magyar vendégszeretet, melylyel a házigazda vendégeit a nap jelentőségéről megemlékezve üdvözölte, a késő éjjeli órákig tartotta együtt, a vig és kellemes hangulatba merült társaságot.

Jánoshalma: Március 15-én reggel az összes egyesületek kivonultak és résztvettek a templomban rendezett misén, melyet *Klaszky* Ferenc apátkanonok celebrált káplánjai segédletével. Azt követte a független-kör ünnepélye, hol *Kiss* Antal tartott magvas és tartalmas beszédet, melyben a nap jelentőségét ügyesen domborította ki. Délután 4 órakor az *iparos- és kereskedő ijjak egyesülete* tartotta ünnepélyét a Kossuthszálló nagytermében, hol *Madzinyi* Adorján egyesületi diszelnök nyitotta meg az ünnepélyt. Fekőlt szellemű beszédében arra intette az ifjúságot, hogy ne tartsa ideálnak a jelenkor sivár, érdek-hajhászó politikuskait, hanem a 48-diki ifjúságot tekintse példaképnek. Utána *Szili* Imre szavalt a Talpra magyar-t. Majd *Nyitrai* Zsigmond mondott költői hasonlatokban gazdag beszédet. Alkalmi költeményeket szavaltak még *Strakauer* Vilmos és *Ács* Kázmér. Ezután a közönség a Himmusz éneklése mellett szétszözlött. Este az Ipartestület tartott társasvacsorát, hol számos beszédben méltatták a nap jelentőségét.

Ada: Március 15-ikét nagyszabású ünnepély keretében ülték meg. A templomban, mely zsúfolásig telt meg, diszense volt. Az ünnepély színhelyén *Lovász* Márton orsz. képviselő ismertette a nagy nap jelentőségét. Beszédében a napi politikát is érintette. Észmenete természetesen abból a fölfogásból indult ki, melyet a kormány képvisel.

Mohol: Az összes testületek és egyletek megünnepelték március 15-ikét. Este 100 terítékű bankett volt, melyen *Lovász* Márton orsz. képviselő is jelen volt.

Topolya: Községünk hazafias közönsége méltó módon ünnepelte meg március 15-ének 60 éves fordulóját.

E napon az összes hatóságok, egyletek zászlókkal templomba vonultak, hol a plebánoshelyettes *Jagicsa* István tartott istentiszteletet, amely alatt magas szárnyalású, hazafias ünnepi beszédet mondott, kiemelve a mai nap jelentőségét. — Mise után a városháza előtt ünnepély volt. A közönség elénekelte a himnuszt. Utána *Péter* István elszavalt hatóságosan a Talpra magyart. Majd dr. *Zsiros* Aladár ügyvéd tartott diszbeszédet a nap jelentőségéről. Ezt *Hajnal* Dániel izr. tanító szavolata követte „Szabadság ünnepén” címen. Befejezésül a közönség elénekelte a Szózatot. E napon több egylet vacsorával ünnepelte meg márc. 15-ikét. Így a Polgári Olvasó Egylet is, amelyen szép, lelkes hazafias felkőszöntők hangzottak el. A város lobogódiszt öltött.

== **A zombori függetlenségi párt** vasárnap közgyűlést tartott, melyen a Bécs előtt való teljes meghajlást hivatalosan kimondták. Dr. *Pataj* Sándor alelnök ugyanis azt követelte, hogy a párt állakozzék a 67-es intézmények fejlesztése, de különösen a kvóta fölemelése ellen, mert ez ellenkezik a 48-as fölfogással. Persze, hogy kinevették, mert a mostani uralom egyebet se tesz, mint szüntelenül megvalósítgatja a 48-as eszméket. Létesítette az önálló bankot, a külön vámterületet; biztosította a hadsereg számára a magyar vezényszót; megvalósította az általános választói jogot és a progresszív adózási rendszert — és még sok hasznos, dicső alkotást hozott létre. Dr. *Pataj* tehát helytelenül cselekedett, hogy az ilyen derék, becsületes, hazafias uralom ellen állást foglalt. Mert nem vett példát Mérő Ignác, dr. *Donoszlovits*, *Buday* Gerő és a többi hazafiakról, akik megmutatták, hogyan kell a függetlenségi politikát értelmezni.

== **A zentai függetlenségi párt fuziója.** Zentán van két függetlenségi párt. Az egyik a *Függetlenségi és 48-as kör*, mely *Lovász* Andor vezérlete alatt áll s mely a kvótaemelőkormánypárt politikáját vallja; — a másik a *Zentai függetlenségi polgárok köre*, melynek vezére dr. *Ellinger* Jenő s mely a 48-as szintiszta elvek egyenes útjáról eddig le nem tért. Ennek a két pártnak a fuziójáról volt a szó. A tárgyalások eziránt meg is indultak, eredményre azonban nem vezettek, mert *Ellingerék* a mostani uralom politikájával nem tudtak megbarátkozni. Határozatot is hoztak ez ügyben, mely így szól:

„Nem járul hozzá a közgyűlés ahhoz, hogy a politikai kérdés az egyesülés feltételei közül kikapcsolassék, mert a Függetlenségi Polgárok Köre az országos Függetlenségi és 48-as párt négy évtizedes programjának alapján áll, ezt a programot vallja és követeli ma is s a mai kormány iránt azért bizalommal nincs, mert ennek a kormánynak működése a 48-as program megvalósításának útját állja. A béke érdekében hajlandó volt ugyan belemenni a kör abba, hogy ideiglenesen várakozó álláspontra helyezkedjék a kormánnyal szemben, de a politikai kérdés teljes kikapcsolását el nem fogadhatja, mert tekintve azt, hogy a Függetlenségi és 48-as kör a koalíciós, tehát 67-es politikát folytató kormánynak bizalmat szavazott, ezzel a 67-es kormány iránt való bizalmát nyilvánítaná a Függetlenségi Polgárok Köre is, pedig mi sem áll tőle távolabb, mint ez.”

H I R E K.

Sentenza.

*Ne fuss soha boldogság s gyönyör után,
Ezek mind a délibáb játéka csupán,
Melyek távolról incselkednek velünk,
De szerzetét foszlanak ha feljök megünn.
Gyönyör és boldogság: mind hamis fogalom . . .
Való, igaz: csak a bánat és fájdalom!*

*Lásd be, hogy jobbat nem nyújthat az élet,
Mint bűtől, szenvedéstől mentes csöndes létet! . . .
Mondjál le tehát sok szép álmaidról,
Boldogság s gyönyörök utáni vágyidról
S kerüld a szenvedést, amennyire lehet . . .
Mert a délibábot el úgy sem érheted.*

*Ne várj senkitől és semmitől sokat,
Mert el nem kerütheted a csalódásokat!
Inkább tanulj meg önmagadban élni
S a többek elől, hol lehet, kitérni.
Igy mégis legalább türeld az élet . . .
Amugy, higgyed el, csak teher lenne néked!*

*A remény is elhagyott egészen,
Hogy talán majd jobbra fordul sorsom,
— Örök bánat lett az osztályrészem —
S könnyeim már hiába ontom!*

*S vigaszt mégse keresek én rája,
Enyhítést Istentől nem kérem:
Fájdalmimnak, könnyeimnek árja
Olyan édes, olyan szent én nekem . . .*

Bánalmi Dezső.

Lemondás.

Csöndes legény lettem. Szelíd pogány.
Bus ősi nóták hűsítő szavát
Profán lelkek többé meg nem hallják:
Elhallgatok, dacos magyar mokány.

Szilaj, vad táncot jártak a rimek,
A kurta verssorok sirva születtek —
S a gúnyolódók markukba nevettek.
Pogány dalom nem kellett senkinek.

Leszek majd én is hát modern poéta,
Csip-csup szerelmek ócska lantosa,
Lehűll hajamnak fényes varkocsa.
Leszek majd én is hát modern poéta!
Amerre jártam, fásasztó az út,
Letérek róla: mit sem ér, hazug!

VÉR PÁL.

A képviselőházból.

A házszabályvita iszapos medrét még mindig tisztítja a kis, de lelkes, bátor csapat. A meder azonban oly piszkos, oly bűzös, hogy a legavatottabb szakember se képes rajta segíteni.

Az utóbbi napokban a nemzetiségiek teljesítették kötelességüket. Ezek közül Maniu Gyula, a fiatal nagyképzettségű oláh képviselő tartotta a legértékesebb beszédet. Annyi érdekes, okos dolgot mondott, hogy a türelmetlen kvótaemelő hazafiak is kénytelenek voltak a beszéd alatt a teremben maradni. Balogh Ernő, akinek Kossuth Ferenc legújabb könyvéhez melegen gratulált, a közlekedéstől leste a szót a szónok ajkáról. A verbásziak képviselője újabb időben a nemzetiségi kérdést tanulmányozza, s így érthető a figyelem és érdeklődés, melylyel Maniu iránt viseltetett. Fernbach Péter szintén élvezettel hallgatta ezt az okos föl-szólalást, s bizony meglátszott rajta, hogy egy-némely mondatnak szívesen helyeselné — ha a pártfegyelem megengedné.

Lázár Pál, aki nem gyakori vendég a Házban legújabb speciális kollegája, Visontai Soma udvari tanácsos mögé ült, s onnét nézte a karzat hölgyeit, s ezek közül leginkább egy jól táplált delnőt, akik az ő külön súlyrendszer szerint is megnyomta a 150 kilogrammot.

Ezen az ülésen, vagyis kedden igazolták végleg — minthogy a 30 nap letelt — Gyelmis Gerő mandátumát.

Szerdén a részletes tárgyalás során — az állalános vitát, a labancok nagy öröme, előző nap fejezték be — Lengyel Zoltán szólt föl s újból hosszasan s okosan fejtegette az okokat, melyek az ellenzékét a legélesebb harcra készítik.

A chicagói Michigan Avenue.

Irta: Vértesi Károly.

II.

Egy torony legfelfelé futó vas csigalépcső pihenőjénél majd leestem, lábaim megintogtak, mert azok alatt, szélül, a folytonosság hiányzott. Az óvintézkedések megtételében az amerikaiak nem lelkiismeretesek. Egy kis csapó-ajtón át a torony hegyibe kerülve, csak részben értem célt, kíváncsi turista szemem, nem elégedett meg teljesen, mert a Michigan-tavat nyirkos köd fektette meg, az abból felszálló párázat nem engedett mélyen betekinteni a tengerszerű tóba, nem láthattam madártávlatban az azon járó hajókat. Padon pihenésre, több időm maradt.

A torony, jelző állomás lévén, egy hivatalnokkal beszéltem. Magas (!) állásban van.

A város házainak oceanjára se láthattam messzire be, csak a közeli, toronymagas, emelőgépes kereskedelmi házakra, acélpalotákra, 5—6 emeletes magtárakra, gabona emelő gépházakra, mert a sok és nagy gyárkémény füstje, kierszett gőze, alul a vonatok füstfelhője, a kilökött gomolyagok, melyeket a nyirkos szél, a csipős szabad levegővel összekevert, elvette a kilátás teljét. Az égből is ködbe vészett s így csaknem re infecta jöttem le a szellős magasból, ha nem adtak volna ámulni való tárgyat a közelben fekvő toronymagas nagy házak, egyéb palota szerű épületek, melyek legtöbbször elmenni kedvet kaptam.

A szél suhogott, rikkantott, hideg csapott felém, lejttem a párás füstből.

Igy, a 25 cent, toronyba való belépő, inkább fellépő díjnak, mint veszett fejszének a nyele maradt csak meg. A torony piszkos üveg tábláira a nomina stultorum voltak bekarcolva. Emlékük, az üvegek eltöréséig. A kisegítő házmesterek, ügyet nem vetnek rá.

A sokkéményes lapos tetőkre lenézni, a vilamos vonatok elkanyarodását a magasból látni, mégis érdekes volt. Figyelmeztetek az épület tűzmentességére. Kő, granit, és homokkő, vas, égetett agyag, keményfa az alkatrészei.

A házban a vízvezetési és villanyvilágításra szolgáló csöveknek a hossza 25 mérföldet tesz ki; 10.000 villamos izzó fényvilág gyújtható benne, 330 mérföld hosszúságot tesznek ki a sodronyok, melyek táviratra, távbeszélésre használnak az épületben.

Ezen az említett nagy szállodán kívül, van még Chicagóban 4—5 olyan, melyet 8—10 millióért építettek s arról dicsekszenek, hogy a világ legelső szállodái. Ezekhez tartozik első sorban a Grand Pacific Hotel. Arról értesülök, hogy a Michigan Avenue-re tíz milliós költségvetéssel 22 emeletes szállodát terveznek, mely a világ legnagyobb szállóháza lesz.

A közelben lévő műcsarnokot — Art Institut — elmenőben mindig csak kívülről nézhettem meg, ritkán van nyitva. Tartalma festményekben úgy sem lehet nagy, mert sokkal újabb fejlődésű ez a város, semhogy már tekintélyes szerzeménye lehetne, és egyiptomi-, pompeji-, görög földből kiforgatott régiségeket, sírleleteket, melyek az értékükben nem csökkennek, hanem növekednek, időtlen időkből eleet láttam a három hely színén. Az erős köépület azonban igen tetszetős, olasz renaissance, díszítik joni- és korinthisz oszlopok, bejáratnál két bronz oroszlán.

Amerika több helyén még hadilábon állnak a művészet ismeretével. Wilde Oscar angol író, londoni felolvasásában említi meg azt az esetet, hogy egy amerikai műbarát, azért perelte be a vasuti társaságot, mert a milói Venust csonka karral szállította, és a bíróság megítélte a kártérítést.

Megnézem a 300.000 kötetes könyvtárt. Könyvek benne, az európai nemzetek nyelvén. A amerikai nagyobb városok sokat tartanak a könyvtárra, a kisebbekben is szép gyűjtemények vannak. Ez a nagy, melyről írok, adózáshoz van. Hasonlóképpen renaissance építkezés, mely két millió dollárba került. Pazar az oszlopos lépcsőház, a mozaik és márvány dísz költségesek, a belső kereképítkezés ragyogó.

Van Chicagóban ezen a nagy könyvtáron kívül még más négy, nagy s több tekintélyes az egyesületeknél. Bátran következtethetünk a város szemlélő előrehaladottságára, mert a könyvtárak a tudomány fokozatának a mérői. Nem igaz tehát hogy Chicagó lakói csak a Mammokak hódolnak, dolgozás és kereskedésen kívül más nem tesznek. Chicagónak nagyon sok és szép közművelődési intézete van, megszámlálhatatlanok a jótékonyági- és munkásvédő háza. A clubélet is nagyon kifejllett. A chicagói egyetek száma 7000 körül van.

A tiszta Michigan Avenue éjszakai végén, ott, ahol a széles út az egyesült Chicagó folyóba ömlik, sarkházon, egy érdekes emléktábla megnevezésére figyelmeztetnek. Itt állott réges-régen a fából épített Dearborn-erőd, legelső építkezés amelyet prémkereskedők éppen száz év előtt, 1804. évben emeltek katonai telepnek, az indiánok elleni védelmiül. Ez is mind az ő szabad országukhoz tartozott, habár akkor ez a terület hasznavehetetlen, mocsaras volt, de azért küzdeni, vért kellett ontani ezért a földdarabért is. Nyíl hegye, hatolt sok fehér embernek az oldalába. Az indiánok az akkori győztes, nyers tulerejükkel lerombolták az erősséget, de új erődöt építettek fel ellenük. Időjártaival az is elpusztult.

Nem kerül el figyelmemet a folyón lévő, gyorsan nyitható és forgó híd. Meghálálja a fáradságát annak, aki rálejt. Szép kilátást nyújt a kikötő bejáratára, a rajta közlekedő tehervonatok forgalmára. Látom odább a Chicagó-folyó torkolatánál a másfél kilométer hosszú hullámtörőt.

Visszatérőben megállok a Michigan Avenue és Madison-ut sarkán égbe emelkedő Montgomery ház előtt. Express-lifteket visznek egy-egy meghatározott emeletre. Drága a telek, ingyen van a levegő.

A ház a németek otthona, van benne színház 1257 ülőhellyel, hangversenyterem, 150 vendégszoba, club helyiségek. A szellőztetés, villan erő által hajtott fűvő gépek által történik; 4000 villamos lámpa világít. Most sietek, a házra még rátérek.

* A Chicagó-folyónak, mely a Chicagó várost folyja keresztül, két ága van, éjszaki és déli. Ezek a Lake Street-nél egyesülnek s folynak a Michigan-tóba. A Chicagó-folyónak ez a harmas elágazása, három részre osztja a várost, éjszaki, déli és nyugati, a keleti részt a Michigan-tó határolja. Cheagva, indián szó, vad hagymát jelent, mely a folyó partján nőtt. De volt ezen a környéken egy Cheagov nevű indus főnök is, akit, 1725-ben Párisba vittek.

** Dearborn Henrik tábornok és amerikai hadügy miniszter volt, küzdött az amerikai függetlenségi háborúban.

A nagy ház előtti 4—5 méteres kőlapokból összeillesztett széles járdákon járó emberek, a házkolossz épület rengeteghez képest, mint hangyák tűnnek fel. Chicagóban tiszta képét látjuk annak, hogy a népek, mint verődtek össze államná.

Divatos fehér ruhában, előmlött, fűzött felsőtesttel, szerecsennők haladnak el mellettem. Nevettem.

A kék zubbonyos rendőr, belül ólommal kitöltött rövid bottal, nyugalommal lépked az emberek mellett el. Egy forgópisztoly a fegyverzete.

A Michigan Avenue-n járva, mintha New-York híres Ótődikútjában volnánk. Gögös kinnézésű urakat és hölgyeket látunk. A gazdaság teszi őket elbizakodottá. Egyes részeken a nyaraló alaku, előkérttel bíró, családi házakat látva, azt képzeljük, hogy villatelepen vagyunk. Kovácsolt vasból való szép kerítések. Urkocsik robnak, viszik a fényűzést. A verandákon, magát a széken hintázva, nem egy regényt olvasó urnőt, urleányt látunk nappal, este a lámpa világában.

Este, mikor a lámpák villam szemei kinyitnak, a Michigan Avenue-n sétálok és sokat látok. A munka abban hagyva, élénkül a város, bármerre fordulunk, élénkséget látunk. A kocsi ügetve haladnak a hosszú uton. Feltűnik egy fényes hintó, vasszürkék ragadják.

A zentai tanügy köréből. Zentáról jelentik: A kétszer elhalasztott iskolaszéki ülést végre e hó 13-án megtartották Gúzon István plébános elnöklése alatt. Az elnöki jelentések tudomásul vétele után az iskolaszék egyhangulag kimondotta, hogy Kuthy Lajosné polg. leányiskolai helyettes igazgatót ezen állásában véglegesíti és ily értelemben felterjesztést intéz a közig. bizottsághoz. A helyettesítésekre vonatkozólag tudomásul vette az iskolaszék a tanfelügyelő azon leiratát, mely a helyettesítéseket szabályozza. Gerber Károly és Habran Ignác beteg tanítókat az iskolaszék 2 hónapra szabadságot és osztályaikhoz helyetteseket alkalmazott. Ezzel kapcsolatosan Harsányi Jánost is szabadságot az iskolaszék és betegsége idejére a polg. iskolai tanulók tornatanítósával Novoszel Andor tanítót bízta meg. Az iskolaszék sürgősen intézkedni fog, hogy Bellér Péter rajztanító állása elemi iskolai önálló rajztanítóval ismét töltesse be. A polg. iskolai és gazd. ism. iskolai igazgatók jelentését az iskolaszék tudomásul vette. A tanyai lakosok több iskolát kérnek, de az iskolaszék — tekintettel a külsőből levő államosításokra — a kérvényeket — egyelőre — félretette. Fülöp Antónia tanító nyugdíjazását az iskolaszék sürgősen fogja és annak véglegességéig osztályához helyettesítendőt rendelt. Tudomásul vette az iskolaszék a Benedek-féle alap rendezését és átvételét, valamint az iskolai könyvtárak állapotát. Kadvány Csergelyt és Károlyt az iskolaszék a gunarasi és Opletán-féle iskolákhoz gondnokká nevezte ki. Végre még néhány kisebb jelentőségű ügy elintézése után az iskolaszéki ülés véget ért.

A vármegyei főügyész ügyvédi irodája. Dr. Mikosevits Kanuth vármegyei főügyész, a ki-tűnő jogász a napokban Zomborban (Flórián-u. 8.) ügyvédi irodát nyitott.

Házasságok. Latinovits Szaniszló zombori városi tanácsnok kedden tartotta esküvőjét Hoffman Ilonka kisasszonnyal.

Ráthay Dezső apatini gyógyszerész e hó 16-án tartotta esküvőjét Pacher Zsófia kisasszonnyal, Kolozsvárott.

Hauser József Szabadkáról eljegyezte Hauser Etelka kisasszonyt.

Schuster Rezső újvidéki kereskedő eljegyezte özv. Cicatriczis Istvánnét Törökbecseről.

Hamis bankjegy. Zentáról írják: A közeli napokban egy helybeli polgár bevitt a rendőrkapitánysághoz egy 20 koronás bankjegyet, mely láthatólag utáztat volt. A hamis bankjegy halványabb pirosnyomású, mint az eredeti 20 koronás levő nyomás. Mindkét felén csak magyar szöveg van írva és valamivel kisebb, mint az állam-bankjegy. A serieszám tintával van a bankjegyre ráírva. Hogy a bankó honnan ered, hol látott legelőször napvilágot, erőlyesen nyomozza a rendőrség. Az utóbbi időben a Zsabya és Óbecse vidékét telítették meg hamis pénzekkel, nem lehetetlen tehát, hogy a nyomozás számai oda vezetnek el.

A zentai izr. nőegylet április első felében művészestélyt rendez. Egy országos hírű operatársulat és egy ismert hegedűművész lép föl.

Színészet Zentán. Nádasdy Sándor soproni szingagató kérvényt nyújtott be Zenta város tanácsához játszási engedélyért, mely április 18-tól május 8-ig terjedne. Kétségtelen, hogy a tanács megadja az engedélyt a kiűnő társulatnak.

Frater Lóránt Ujvidéken. Frater Lóránt, a híres magyar dalénekes április 1-én hangversenyt rendez Ujvidéken a Mayer-szállóban. Vele lesz Tarnay Alajos ismert zongoraművész is.

Baleset. Ujpalánkán a napokban két ló megbokrosodott. A kocsin ülő Récei Györgyné oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy orvosi segínyt kellett igénybe venni.

Községi tisztviselők választása Óbecsén. Óbecsén a napokban megválasztottak: Lehocz Lajos és Szenttamási Szvetozár végrehajtókká, Laczkovits Pál és Varnyu Mihály pedig kézbesítőkké.

Véres mulatság. Óbecsén az Egyetértés polgári kör a Gerber Károly-féle vendéglőben mult vasárnap este táncvigalmat rendezett, mely igen látogatott volt. Szünet alkalmával a legények az ivóba tértek és ekkor Rudits János valamiért szemrehányást tett a kint söröző Sáfány Jánosnak, aki hirtelen odaugrott Ruditshoz és a kezében levő nyitott bicskát markolatig dőfte annak bal-karjába, sőt a hatalmas kést meg is forgatta benne. Ruditsot azonnal elöntötte a vér és ájultan rogyott össze. A rendőrség azonnal letartóztatta Sáfányt és megmotozása alkalmával egy hatalmas 12 mm-ter kaliberű töltött forgópisztolyt is találtak nála.

Halálozások Márczli Mátyas tanító e hó 10-én 37 éves korában meghalt.

Polzer Ede volt péterrévei tanító a napokban Kolozsvárott 62 éves korában meghalt.

Gots Viktor bácsfeketehegyi tanító a napokban 39 éves korában meghalt.

Dr. Ott Konrad szeghegyi orvost sulyos csapás érte. Hadnagy fia a napokban meghalt. A derék szimpatikus fiatal embert nagy részvétellel temették el. A mélyen sujtott szülők iránt általános a részvét.

Tömeges bírói kinevezések. A király — a hivatalos lap szerint — dr. Matsik Szilárd zentai kir. bíró, Illés Sándor zombori, Molnár Géza ujvidéki, Ernusz Gyula szabadkai kir. tszéki bírákat, Major Károly bajai kir. tszéki bírákat, Major Károly bajai kir. tszéki bíró, Temmer Jenő bajai kir. tszéki bíró, Szabó Imre ujvidéki, dr. Costán Miklós szabadkai, Bayer Manó, dr. Pállai Zoltán zombori kir. tszéki bírákat, Gabris Endre zsabalyai, dr. Mészöly István topolyai kir. bírákat, Vékey Zoltán ujvidéki, dr. Józics Mór, dr. Kindris Gábor szabadkai kir. tszéki bírákat, Polgár István szabadkai kir. bíró, Molnár István ujvidéki kir. tszéki bíró, dr. Kósa Károly bajai, Klebovich Sándor palánkai kir. bírákat, dr. Sebestyén Imre zombori kir. tszéki bíró, dr. Pető János palánkai kir. bíró, Széll Pál, dr. Weisz Aladár szabadkai kir. tszéki bírákat, Papp József hódcsági, Dobos Antal zentai, dr. Zoltán Sándor óbecsei kir. bírákat, dr. Masa János szabadkai, Sántha Ármán ujvidéki kir. tszéki bírákat a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bírákká, illetve járásbírákká, dr. Funták Gyula bácsalmási, Fülöpp Gyula bajai, Márcy Gyula zentai, Benke Viktor szabadkai, Jakó Sándor zentai, Sinay Károly kulai, Csiky Imre szabadkai, dr. Szántó Ferenc zombori, Janka Kálmán topolyai, Ötvös János óbecsei, Keresztény Gyula hódcsági, dr. Hajnal József szabadkai, dr. Rác Károly bajai, dr. Grüner Fülöp zombori, dr. Fábrián Aladár szabadkai, Wertheim Gyula ujvidéki, dr. Petrovics László titeli, Romátka Jenő bajai, Marsó László szabadkai, dr. Kopp István zentai, dr. Krausz Miklós zombori kir. bírósági albirókat, Karácsonyi István ujvidéki ügyészt, dr. Kirics Milvoj óbecsei, Waisz Ármán Tivadar ujvidéki, dr. Dömötör Aladár apatini, dr. Ficher Frigyes zentai és dr. Terjék Gábor bácsalmási kir. bírósági albirókat pedig jelenlegi bírósági székhelyükön járásbírákká, illetve ügyészsé kinevezte.

A szabadkai törvényszéki elnök előléptetése. Gubja Lászlót, a szabadkai törvényszék elnökét a király közigazgatási bíróvá nevezte ki.

A Gombosi Magyar Polgári Olvasókör e hó 17-én saját helyiségeiben rendezett halvaosrával egybekötött táncvigalmat. Felülfizettek Hercog Gyula ur 2 kor. 70 fill. Török Gyula, Suhajda József, Rahács Márton, Czirmai János, Nyárai Lajos urak 1—1 kor. Ginyel István ur 60 fillért. Szabonya Fábrián, Péterfi Péter, Gamboli Sándor, Molnár Gábor, Krausz József, Krausz Károly, Hirschfeld Jakab, Török István és Czepl Adam urak 50—50 fill. Hajnal Balázs és Für József urak 20—20 fill. Legszívesebben adakoztak, mely összeget a saját könyvtár alapjára fordították. A jószívű adakozóknak ezután hálás köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

Levesbe fült kis gyermek. Pavlukovics Lajos radonovác-pusztai földmives neje, a napokban rövid időre kiment a konyhából és ezalatt őrizetlenül hagyta 11 hónapos kis fiát, ki a bölcsőben aludt. Az asszony távollétében a kis fiu felébredt és kimászott a bölcsőből. A konyha padlóján egy nagy vasfazékban készen állott az ebédre való leves. A kis fiu egyenesen a leveses fazékhoz mászott és addig próbálgatott a fazékba belenézni, míg fejével a forró levesbe esett. A gondatlan szülők ellen megindították az eljárást.

Szülésznő választás Topolyán. Topolyán — mint levelezőnk írja — elhalálozás folytán megüresedett szülésznői állás betöltése e hó 17-én történt. Az állásra 6 pályázó kérvénye érkezett be. — Közülök Hesz Antalné topolyai szülésznőt választották meg. A közgyűlésen a járás főszolgabírája, Császár Péter elnökölt.

Halálos szerencsétlenség. E hó 13-án Pénteken Bezdánból jövet nagy késéssel érkezett Bajára a magyar hajó. Egy csikli okozta a galibát, melynek szomorú a vége. Hajósempereknek valóságos rémeik a bácskai *Monostorszegnek* sokacai, kik éjnek-éjszakáján is vakmerően járják a Dunát, gőzhajókra rá se hederítve, előlük a világot ki nem térve. Pénteken még a hajnal fölvirradása előtt csiklibe ülték Monostorszegen Milosevits Márton és Dobos Marin s Apatin felé indultak, hogy ott a pálinkafőzéshez engedélyt kérjenek. A „Pápa-sziget” mellett egyenesen nekiveztek a fölfel haladó magyar hajónak, melyről a ladikot — minthogy ezen lámpa nem volt — csak akkor vették észre, midőn az két hajó-arasznyira fölbukkant a sötétből. A hajóskapitány iziben visszavezette a gőzöst, de a ladikosok se jobbra, se balra ki nem tértek s a víz a hajó orrához csapta alkotmányukat. A kis csónak fölborult, a vigyázatlan utasok kifordultak belőle s Milosevits a hajó baloldalára, Dobos pedig a hajó jobb oldalára került a vízben. A kapitány Milosevits után mentőcsónakot küldött, a hajó másik oldalán pedig vízbe dobatta a mentőövet. Milosevitsot szerencsésen kimentették a hullámokból, de Dobos — bár a hajó személyzete és sok utasa váltig biztatta a mentővet megragadása — az övet el nem kapta s kevéssel utóbb elmerült a vízben. A mentőcsónakon utána siettek, de nem akadtak rá. A holttestet a víz még aznap kivetette. A nyomozási adatai szerint a szerencsétlenségnek maguk a csónakosok az okai.

Ahol az adózás iránt érzéketlenek. Az adóra még gondolni se igen kellemes. Ez kétségtelen. De hogy annyira rettegjenek tőle, mint például Baja város közönsége, az se minden-napi. Dr. Moder Géza a bajai városi adóhivatal vezetője ugyanis eme jelentést teszi közre: „Nem mulaszthatom el ez alkalommal felemlíteni, hogy bár a vonatkozó hirdetések és felhívások a kellő időben közzétették, a hírlapokban nyilvánosságra hozták: III. oszt. keresetadóra vonatkozó vallomást a város 1600 adózója közül csak négy polgár akart adni. Tökekamatadó vallomást pedig csak egy adózó adott. Szomorúan kell tehát tapasztalni, hogy az adózó közönség még saját érdekeivel sem törődik és kiteszi magát amugy is terhes adó hivatalból való megállapításának és csak akkor — ha már fizetni kell és segíteni nem lehet — terheli indokolatlanul az adóügyi hivatal, legtöbbször hiábavaló s tömör panaszával. Ezen a városi adóhivatal oly módon igyekszik most segíteni, hogy több ember munkaidejét igénybe vevő fáradsággal tév mellett egyenkint hívja maga elé a 2000-nél több adózót vallomástétel végett. — Ha az adózó közönség még ezek ellen is akadályokat gördít — amellet, hogy az adóhivatalnak hiába való munkát okozott — csakis önmagának tulajdoníthatja a nem egyszer téves és terhes megadózást.”

Hangverseny Zentán. A zentai ifjuság a napokban sikerült hangversenyt rendezett. A műsort *Spitzer* Erzs k. a. szavalata nyitotta meg. Főlépését zajos tapsal honorálták. *Gyenge* Balázs, a Népszínház volt segédszínésze parasztszerepében tetszett a közönségnek. Jól lehet többen kifogásolták az előadáson végig vonuló parlagi irányt. Ifj. *Széchényi* István „Gedővár asszonyát” szavalta nagy hatással, zongorán igen ügyesen *Wendörfer* Elza k. a. kisérte *Heisler* Irénke k. a. zongoraszóóját percekig tartó tapsvihar kísérte, amire kitűnő játékával alaposan rászolgált. Ezután tánc volt a reggeli órákig.

A zombori villamos vasút. A kereskedelmi miniszter előmunkálati engedélyt adott *Schöffner* József mérnöknek Zomborban létesítendő villamos vasutra.

Gróf Teleki Arvéd 1000 koronás adománya. Gróf *Teleki* Arvéd országgyűlési képviselő egy Ujvidéken létesítendő Kossuth-szobor céljaira 1000 koronát adományozott.

Az ujvidéki csatornaépítés. Ujvidék város mérnöki hivatala f. évi március 6-án árlejtést tartott 1300 folyóméter csatornaépítési munkára. Ajánlatot tettek: Hazai aszfalt és beton-építési vállalat Kóvér Károly (Budapest) 15 kor. 50 és alternative 18 kor., Haasz Fülöp (Ujvidék) 12 kor. 50. Melocco Péter (Budapest) 13 kor. 80. Pekli és Linarics (Ujvidék) 12 kor. 84. Viletti Vilmos (Ujvidék) 11 kor. 50 folyóméterenkint. A bizottság Viletti ajánlatát fogadta el.

Fizetésektelenség Zomborban Goll József zombori vegyeskereskedő 10,000 korona tartozással beszüntette fizetéseit. 40%-os egyezsége törekszik.

Bácskai karcos.

Részvénytársasági mézárszék alakult meg Kuczorán a napokban.

Ennél a részvénytársaságnál az igazgatósági tagok kétségtelenül *zsiros falathoz* fognak jutni.

Az óbecsei sorozás eredménye megdöbbentően kedvezőtlen. 1258 védköteles közül csak 179-et soroztak be.

Ime, most bebizonyult, hogy az óbecseiek, akik folyton fölülmulthatatlan hazafiságukkal kérkednek, hogyan gondoskodtak a haza védelméről.

Sajkásszentivánon most először tüzték ki a nemzeti zászlót március 15-én. *Bene* István jegyző rendelte azt el. Amikor a nemzetiségiek ennek okát csodálkozva kérdezték, a jegyző így szólt: — Azért tüztetem ki, mert e parancsolat *bene* van minden igaz magyar szivben.

Titelen feltűnt, sőt megbotránkozást kellett, hogy a *járásbíró* távol maradt a hazafias ünnepelejtől.

Eme urak közt — ugylátszik — vannak olyanok is, akik a hazafias utak *járását* nem igen ismerik.

A zentai kvótaemelők tábora hárikirít szeretett volna végezni az Ellinger-féle ellenzéki 48-as párton.

Csak hogy hiábavaló volt a fondorkodás. Az ellenzék egy ügyes *Mestervágással* kivédte a halálos támadást.

Szerkesztői üzenetek.

E. D. Mozsor. Postára tettük. Az okát nem értjük. Mi pontosan küldjük.

K. K. Kula. Nem jelent meg.

Dr. B. R. Április közepén tervezik.

H. A. — e, Ujvidék. A legdivatosabbak a csikos angol szövétből készült zsaket alaku sujtásos kabátból és a testhez feszesen simuló ugyancsak sujtással díszített aljból álló kosztüm, valamint a fekete, barna és lila bársonyból való directoir (egybeszabott) ruhák, mely utóbbinak mellrészét gazdagon díszítik. A csikos zsaket ruha inkább magas és teste-ebb hölgyeknek való, mert ugy a csikos, mint a hosszas szabás karsuvá teszik a testet. Napernyőkben a chanchanszerű taftelyemből valókat viselik; aranyozott és drágakömitációval gazdagon díszített nyelekké.

Magyar Polg. Olvasókör, Gombos. A mult száma későn érkezett. Most adjuk le.

M. R. J., Bezdán. Köszönet. Egyik közelebbi számban adjuk le. A tavasz tehát szépen köszöntött be.

Dr. F. né G. M., Óbecse. A jövő számban. Köszönet. A többit is kérjük.

„Szabadság nélkül nincs élet.” Az ilyen „szabadság” nélkül meg megmaradna az élet.

Felejthetetlen, édes jó fiamnak megrendítő halála alkalmával a velem és kedves családommal éreztetett jóleső, meleg részvétért, valamint a kedves halottunkat megtisztelő gyönyörű koszorukért legbensőbb köszönetünket tolmácsolom.

Szeghegy 1908. március 16-án.

Dr. Ott Konrád és családja.

Nagyvendéglő

bérlet eladó!

Kuczora község nagyvendéglő bérletemet, mely kitünően jövedelmező betegség miatt eladom.

Bővebbet

Hromis György

vendéglős, Kuczora.

297/1908.

Pályázati hirdetmény.

Sajkásgyörgye nagy községében üresedésbe jött községi **orvosi állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás a következő javadalmazással van egybekötve:

1. Évi fizetés 1600 korona.
2. Trachomások gyógykezeléséért 200 korona.
3. Szabályrendeletileg megállapított vágatási biztos díjak.
4. Természetbeni lakás.
5. Beteglátogatásért és vényírásért nappal 40 fillér, éjjel 80 fillér.
6. Egyéb kiküldetéseken a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. és az 1876. évi XIV. t.-c.-nek megfelelőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi **április hó 10-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Megjegyzem végül, hogy a magyar nyelv mellett a szerb és ruthén nyelv tudása is kívánatos.

Zsabya, 1908. március hó 5-én.

Dr. Széchényi Tamás
főszolgabíró.

3-2

Árlejtési hirdetmény.

Az ószivácsi kör. kel. szerb egyház-község egy egy tantermes és egy tanítói lakással bíró felekezeti **iskola** építését elhatározván, a 13.761 K 16 filléres összeggel előirányzott munkálatok biztosítása érdekében **1. é. április hó 5-én** délelőtt 9 órakor a szerb iskolában árlejtést tart. Csak szakavatott mesteremberek pályázhatnak 5% bánatpénz letétele mellett.

A terv, költségvetés és árlejtési feltételek alulírott egyházközségi jegyzőnél megtekinthetők.

Ószivác, 1908. évi március hó 9-én.

Pejits S. Dusán jegyző. 2-2
Vlaskaliy Nobak elnök.

RÁCZ GYÖRGY

Bokréta nevű birtokán Kula mellett, **Tóth János** kertésznél kapható, magból itt nevelt és háromszor átültetett **1000 db. tülevelű** (Coniferek) nagyon szép fa és pedig:

Abies Exelsa
Pinus Strobus
Pinus Austriaca.

Ára 50—70 cm. magas darabja 40 krajcár, száza 35 forint. 70—150 cm. magas darabja 60 krajcár, száza 50 forint.

3-2

566/1908.

Pályázati hirdetmény.

A **Sajkásgyörgye** községben 1000 korona évi fizetéssel javadalmazott **irnoki állásra.**

Az okmányolt pályázati kérvények a zsabylai járás főszolgabírájához folyó évi **április hó 10-ig** nyújtandók be.

Zsabya, 1908. március hó 6-án.

Dr. Széchényi Tamás
főszolgabíró.

3-2

52/1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bácsbokod községben megüresedett két **gyalogrendőri állásra** pályázatot kirdetünk.

Évi fizetés 600 kor., a melyből a ruházatot a rendőr a sajátjából köteles beszerezni.

Fegyverzetet a község adja.

Kellően felszerelt kérvények alulírott község előjáróságánál **március hó 27-én** adandók be.

Bácsbokod, 1908. március hó 10-én

Tománovits György,
jegyző.

Polák József,
bíró.

Magyarkanizsa község.

354/1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Magyarkanizsa község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező **vadászati-jog** nyolc vadászati körre osztva az 1883. évi XX. t.-c. 3. §-a értelmében és a képviselő testület 126 jkv. 1908. számú határozatában megállapított feltételek mellett 1908. évi augusztus 1-től kezdődőleg 1914. évi augusztus hó 1-ig terjedő 6 egymás után következő évre **1908. évi április hó 8-án délelőtt 9 órakor Magyarkanizsának kis tanácsstermében** megtartandó nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a közigazgatási jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Magyarkanizsán, 1908. március 14-én.

Laczkovics Károly,

Popovits György,

közs. jegyző. 3-1 közs. bíró.

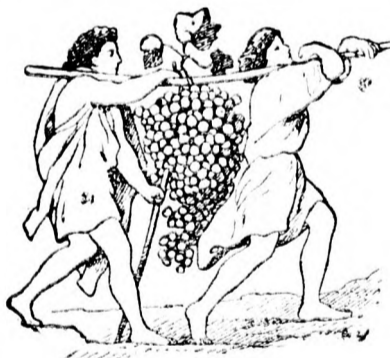
Félvér simenthali bikák és Yorkshire tenyészállatok elsőrendű minőségben kaphatók dukai **Takács Ferenc** gazdaságában **Duka, Vasmegeye,** vasut és táviró: **Jánosháza.**

10-2

Ingyen és bérmentve küldi kívánatra **erdei gazdasági magvak, erdei facsemeték, gyümölcsfák, vadoncok, sor és diszfák, fűzdugványok, fajburgonyák** stb. ..

FŐÁRJEJYZÉKÉT

Faragó Béla, eszászari és királyi udvari szállító **Zalaegerszegen.**

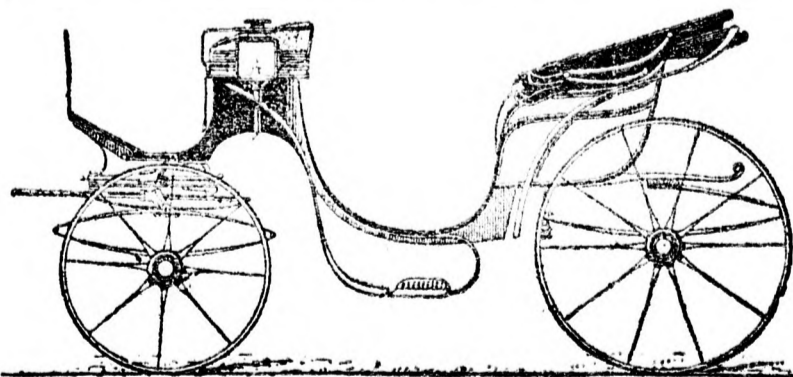
früek, semmitféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll.
Szíves megkereséseket kér

Manhold Kálmán KULA, Bácsmegeye a Telecska magaslatán fekvő Rác György-féle szőlőoltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható.

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, amelyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket küldök.
3. Alma, körte, barack és kajszinák 1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia elősövény, valamint az elősövények királya, melyen leszállított árban.

Maclura Aurentiaca elősövény, melynek gyökerei nem sarjdzanak, tövisei igen

Manhold Kálmán nagybérlető.

BIHARI J.
kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy

SZABADKÁN

VIII. kör., 54. szám

alatt, közvetlen a vasut állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi **országos kiállításon** ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá **gummi kerekeimet.** különösen ajánlom saját gyártmányu

Mind ezek előrebocsájtása azon reményre jogosít, hogy e téren úgy a szakértelem, mint külsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek. = Átalakításokat jutányosan készítek. = Képes árjegyzék ingyen,

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „BÁCSMEGYE“

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezetőtagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetéseik közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánum.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A „BÁCSMEGYE“

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A „BÁCSMEGYE“

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A „BÁCSMEGYE“-

nek, a megye minden községében állandó, rendes tudósítója van s így minden eseményről hí, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

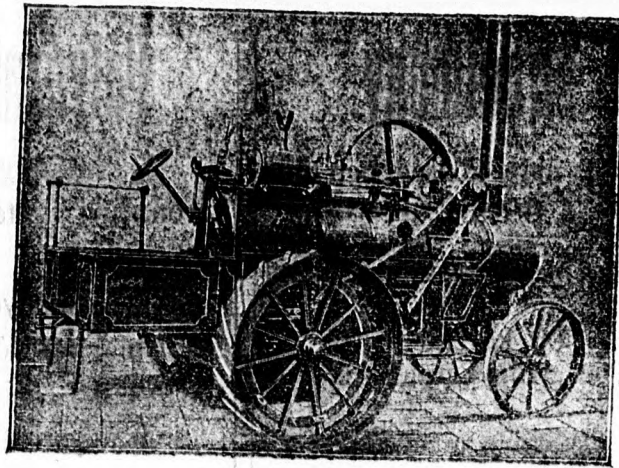
Mutatványszámot mindenkinek 4 héti ingyen küldünk.

A „BÁCSMEGYE“

szerkesztősége és kiadóhivatala BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz. alatt van.

Legpraktikusabb összeállítás.

Magánjáró
öntvények

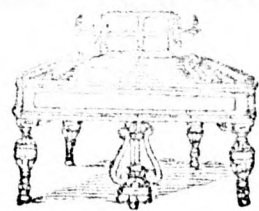
nyersen vagy
megmunkálva
készen

Schumacher Rudolf Fiai cégénél kapható ö-Becsén.

Átalakítanak a legszolidabb kivitelben jótállás mellett minden rendszerű gőzgépet. A megmunkált részeket minden nagyobb berendezés nélkül mindenki felszerelheti. Utasítást és felvilágosítást készségesen megadják.

Ugyanott több 4—6-os magánjáró eladó s vesznek vagy becsérelnek 15 évesnél fiatalabb gőzgépeket.

Legolcsóbb rendszer.

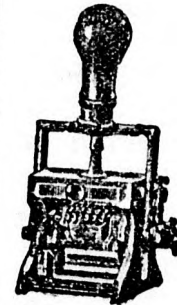

HANGSZEREK.

Kudlik Ádám hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.) Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaikat, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos árákért.

Tisztelettel
Kudlik Ádám.

Hivatalos

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

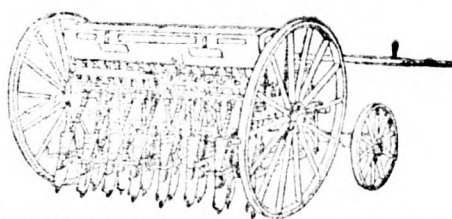
Geduldiger Hugó

vésnök

BUDAPEST,
VI. kerület, Váci-körut 17.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítja.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Földbirtokosok

részére ajánlja

eredeti Melichár gyártmányu Unicum Drill, továbbá szabadalmazott Kincsem tolórendszerű vetőgépeit, marott lyukazattal ellátott konkolyozó és osztályozó gépeit, Mabilie rendszerű borpréseket, továbbá szőlőzúzókat és minden a mezőgazdaság részére szükséges eszközöket és gépeket, eredeti Robey és Tsalincolni angolországi gépgyári gyártmányu gőzcséplőkészleteket a legelőnyösebb árakban és kedvező fizetési módokat mellett.

SZÜGS ÖPÖN gépgyára Baján.

Fióktelepek a megyében: Szabadka, Óbecse, Ujvidék.

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becsérlése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

„Bácsmegye“ vállalati nyomdájából (Dr. Lurja-féle nyomda).